

Zeist, 15 februari 2024

Betreft: Reactie WWF-NL op consultatie klimaatmaatregelen financiële sector

Ons kenmerk: 2402-01

Het Wereld Natuur Fonds (WWF-NL) maakt graag van de gelegenheid gebruik om te reageren op de consultatie inzake mogelijke wettelijke of alternatieve maatregelen om de bijdrage van financiële ondernemingen aan de klimaattransitie te versterken. We verzoeken u onze reactie in uw verdere besluitvorming te betrekken. Specifiek willen wij onze reflectie delen aangaande een aantal van de door u gestelde vragen.

Vraag 1: Kunnen nieuwe maatregelen volgens u bijdragen aan het versterken van de bijdrage van de financiële sector aan de benodigde klimaat- en energietransitie en zo ja, welke, waarom en op welke wijze?

In relatie tot energie en specifiek fossiele brandstoffen, die verantwoordelijk zijn voor twee derde van de wereldwijde uitstoot van broeikasgasemissies:

- 1. Vereisen of ten minste aanbevelen om te stoppen met financiering van nieuwe uitbreidingsprojecten voor fossiele brandstoffen*

Het IEA 1,5°C-scenario maakt duidelijk dat er geen koolstofbudget meer is en er geen behoefte is aan nieuwe projecten voor fossiele brandstoffen. Het slim combineren van verschillende alternatieven, zoals energie-efficiëntie, hernieuwbare energie, energieopslag, slimme netwerken en meer, is de enige geloofwaardige optie om ons energiesysteem af te stemmen op een 1,5°C pad. Deze alternatieven zullen zorgen voor duurzame maar ook veilige en betaalbare energie- veel beter dan fossiele brandstoffen die de EU geopolitiek afhankelijk maken, minder lokale banen in de EU opleveren dan hernieuwbare energiebronnen, een enorme prijsvolatiliteit hebben en met gerelateerde schokken met zich meebrengen en, met name, de belangrijkste aanjager van inflatie in de EU zijn geweest in de afgelopen twee jaar (voor meer informatie zie <https://twitter.com/WWFEU/status/1757437842345611500>).

Financiële instellingen blijven echter massaal nieuwe uitbreidingen van fossiele brandstoffen steunen, wat betekent dat ze concreet en actief het bereiken van het Klimaatakkoord van Parijs en in het bijzonder het pad van 1,5°C tegenwerken. Er moet zo snel mogelijk een einde komen aan financiering voor nieuwe uitbreiding van fossiele brandstoffen.

De Oil and Gas Policy Tracker van de organisatie Reclaim Finance beoordeelt op granulaire wijze het olie- en gasbeleid van de belangrijkste grote financiële instellingen wereldwijd: <https://oilgaspolicytracker.org/>. Te weten:

1. Projecten: Dit criterium heeft betrekking op de onmiddellijke uitsluiting van financiële diensten voor upstream- en midstreamprojecten voor olie en gas.
2. Expansiebedrijven: dit is het belangrijkste criterium dat we hierboven noemen. Dit criterium heeft betrekking op de uitsluiting van alle financiële diensten aan ondernemingen met uitbreidingsplannen voor olie en gas.
3. Uitfasering: dit criterium beoordeelt de kwaliteit van olie- en gasuitfaseringstoezeggingen (rekening houdend met zowel middellange- als langetermijntoezeggingen).
4. Onconventionele sectoren: Dit criterium richt zich op schalieolie en -gas, teerzanden, Arctische en ultradiepe waterolie en -gas en kijkt naar uitsluitingen op project- en bedrijfsniveau en naar de uitfaseringstrategie voor elke specifieke onconventionele sector.

De Oil and Gas Policy Tracker bevat 12 Nederlandse financiële instellingen, die allemaal een zwak tot extreem zwak of geen olie- en gasbeleid hebben. Het is zowel dringend als noodzakelijk om hun olie- en gasbeleid radicaal te verbeteren door middel van regelgeving.

2. *Een verhouding van 6:1 tussen duurzame stroomvoorziening en financiering uit fossiele brandstoffen eisen of ten minste aanbevelen*

De Europese energiesector moet overschakelen op een toekomst die gebaseerd is op hernieuwbare energiebronnen, vrij van steenkool per 2030 en van fossiel gas per 2035- in overeenstemming met het 1,5°C-scenario van het IEA. Deze mijlpalen zijn cruciaal om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C en te zorgen voor stabiele, betaalbare energie. Om dit te bereiken zijn de komende jaren aanzienlijke investeringen nodig in wind- en zonne-energie, energie-efficiëntie, opslagoplossingen en de modernisering en uitbreiding van elektriciteitsnetten.

Het IEA heeft berekend dat een financieringsratio van 6:1 in duurzame energievoorziening ten opzichte van fossiele brandstoffen op dit moment nodig is om in lijn met een 1,5°C-pad te komen. Dit betekent dat voor elke euro die wordt uitgegeven aan fossiele brandstoffen, er zes moeten worden uitgegeven aan duurzame energievoorziening, voornamelijk voor duurzame elektriciteitsopwekking, -transmissie en -distributie. Vanaf 2030 neemt deze verhouding toe tot 10:1, volgens het IEA.

De Nederlandse overheid zou financiële instellingen daarom expliciet moeten verplichten (of op zijn minst moeten aanbevelen) om hun financiering zo snel mogelijk af te stemmen op een 6:1 ratio.

Meer informatie: <https://beyondfossilfuels.org/2024/02/13/6-to-1-financing-ratio-by-2030/>.

3. *Financiële instellingen verplichten om per 2030 volledig te stoppen met steenkool in rijke landen en per 2040 in de rest van de wereld.*

Het 1,5°C-scenario van het IEA stelt expliciet dat rijke landen per 2030 moeten stoppen met het gebruik van thermische kolen, en de rest van de wereld per 2040.

De Coal Policy Tool van Reclaim Finance beoordeelt het steenkoolbeleid van 505 financiële instellingen wereldwijd op een zeer gedetailleerde manier op basis van zeven criteria: <https://coalpolicytool.org/>. De zeven criteria zijn als volgt: #1 Projecten / #2 Ontwikkelaars / #3 Relatieve drempel / #4 Absolute

drempel / #5 Uitfasering / #6 Metallurgische steenkoolprojecten / #7 Metallurgische steenkoolbedrijven.

Zoals uit deze beoordeling blijkt, behoren Nederlandse financiële instellingen weliswaar niet tot de slechtste, maar hebben veel financiële instellingen nog een lange weg te gaan voordat ze een volledig geloofwaardig en op 1,5°C afgestemd beleid hebben geformuleerd om uit de kolenindustrie te stappen.

Vraag 2: Kan wetgeving volgens u bijdragen aan het versterken van de bijdrage van de financiële sector aan de benodigde klimaat- en energietransitie en zo ja, waarom, op welke wijze? Welke financiële ondernemingen zouden onderwerp moeten zijn van eventuele klimaatwetgeving gericht op het versnellen van de transitie? Dient gedifferentieerd te worden tussen grote en kleine ondernemingen of tussen verschillende sectoren?

De staat van dienst van het interne beleid van financiële instellingen op het gebied van klimaatverandering en energie in de afgelopen 20 jaar maakt duidelijk dat zonder strengere regelgeving de overgrote meerderheid zich niet zal aanpassen aan een traject van 1,5°C: de geleidelijke verbetering van hun interne energie- en klimaatbeleid gaat veel te langzaam, is te beperkt qua ambitie, is te veel gericht op bepaalde financiële diensten en dekt te weinig sectoren met een hoge uitstoot. Vrijwillige praktijken zullen onvoldoende resultaten opleveren.

Daarom is regelgeving nodig voor alle soorten financiële instellingen: banken, vermogensbezitters, vermogensbeheerders en (her)verzekeraars.

Om de transitie te versnellen, moet in de eerste plaats worden verduidelijkt wat de 'transitie' precies inhoudt. Volgens de aanbeveling van de Europese Commissie over het vergemakkelijken van financiering voor de transitie naar een duurzame economie, kan dit op een robuuste en granulaire manier worden gedefinieerd met behulp van voornamelijk twee instrumenten:

1. **Wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen en transitieplannen voor bedrijven:** Deze zouden verplicht moeten worden gesteld voor alle grote bedrijven en sommige bedrijven in sectoren met een hoog klimaat- en milieurisico- zoals opgenomen in artikel 15 van de CSDDD- en er zou ook moeten worden geëist dat bedrijven hun best doen om dergelijke doelstellingen en transitieplannen te implementeren en te verwezenlijken.

Maar artikel 15 van de CSDDD heeft een te beperkte reikwijdte. Het richt zich namelijk alleen op klimaatverandering, terwijl doelen voor biodiversiteit en het uitsluiten van ontbossing verplicht zouden moeten zijn voor bedrijven in sectoren waar natuur een wezenlijk materieel probleem is (zoals landbouw en voedsel en bosbouw in het bijzonder). Ontbossing is verantwoordelijk voor ongeveer een derde van de wereldwijde uitstoot en daarom is het stoppen van ontbossing per 2030 een belangrijk element van het 1,5°C-scenario van het IEA. Bovendien heeft de CSDDD een te beperkt toepassingsgebied wat bedrijven betreft: het toepassingsgebied zou moeten worden afgestemd op dat van de CSRD, waarbij alle grote bedrijven worden opgenomen (d.w.z. bedrijven met meer dan 250 werknemers zoals gedefinieerd op EU-niveau).

2. **De EU-taxonomie:** De huidige 'groene' taxonomie is te beperkt om de transitie van bedrijven goed te kunnen definiëren. De taxonomie moet worden uitgebreid met twee extra categorieën: "intermediaire" activiteiten en "niet-duurzame activiteiten". De groene taxonomie helpt om de groene transitie vorm te geven, waarbij economische activiteiten uiteindelijk voldoen aan zowel de criteria voor een substantiële bijdrage als aan de criteria voor het veroorzaken van geen significante schade (DNSH). De uitgebreide taxonomie helpt bij het vormgeven van een aanvullend type transitie: de 'intermediate transition', voor het geval de activiteit zich momenteel in de niet-duurzame categorie bevindt, niet onmiddellijk het ambitieniveau van de duurzame categorie kan bereiken, maar als eerste stap uit de niet-duurzame categorie kan stappen. Deze 'intermediate transition' is een cruciale toevoeging, omdat deze gemakkelijker te realiseren is dan de groene transitie, en dus aantrekkelijker zal zijn voor veel meer activiteiten en bedrijven- waardoor een veel groter aantal EU-bedrijven wordt gestimuleerd om over te stappen, hopelijk sneller, en de overgang van de hele EU-economie wordt versneld. Dit wordt gepresenteerd in de bijlage van de hierboven genoemde aanbeveling van de Commissie als "Investerings voor transitie voorbij klimaatmitigatie DNSH-criteria in een eerste stap".

Om deze uitgebreide taxonomie technisch te realiseren, is de enige informatie die tot nu toe ontbreekt of economische activiteiten van een bepaald bedrijf voldoen aan de DNSH-criteria- een element dat bedrijven al moeten beoordelen om te rapporteren of ze voldoen aan de criteria van de groene taxonomie. Hoewel verschillende opties moeten worden onderzocht, is het WWF in dit stadium van mening dat de meest relevante manier om ervoor te zorgen dat deze informatie over de naleving van DNSH-criteria door economische activiteiten wordt opgenomen in de *Article 8 Delegated Act on taxonomy reporting*, door middel van een zeer gerichte wijziging van de templates voor de openbaarmaking van de taxonomie van ondernemingen. Met dergelijke volledige taxonomie-informatie zouden bedrijven hun blootstelling aan de drie categorieën van groene / intermediaire / niet-duurzame activiteiten kunnen rapporteren: het zou aanzienlijk verduidelijken wat de huidige stand van zaken is, en hoe de bedrijven van plan zijn om in de loop van de tijd van niet-duurzame naar groene of intermediaire activiteiten over te stappen, en tegelijkertijd te stoppen met investeringen voor nieuwe niet-duurzame activiteiten (zie ons antwoord op vraag 1 over de uitbreiding van fossiele brandstoffen).

Vraag 3: Ziet u bezwaren tegen het instellen van nationale klimaatwetgeving voor de financiële sector en zo ja, waar heeft deze betrekking op?

Wij zien geen bezwaren. Progressieve Nederlandse klimaatwetgeving voor de financiële sector zou juist een kritiek precedent scheppen op EU-niveau, dat de basis zou kunnen vormen voor verdere EU-wetgeving na een paar jaar, om te zorgen voor een gemeenschappelijk gelijk speelveld. Nationale precedents vormen vaak de basis voor verbeteringen in EU-wetgeving.

Vraag 4: Ziet u alternatieven in plaats van wetgeving die de bijdrage van de financiële sector aan de benodigde klimaat- en energietransitie kan versterken?

Hoewel er verschillende alternatieven kunnen zijn, maakt ons antwoord op vraag 2 duidelijk dat vrijwillige benaderingen alleen niet zullen werken. Wetgeving is daarom een must.

Vraag 9: Welke ideeën heeft u om de link tussen de activiteiten van financiële ondernemingen en bijdragen aan emissiereducties in de reële wereld te versterken? Welke methoden, indicatoren, of maatregelen zouden daarbij in het bijzonder kunnen helpen?

- Het Science Based Target Initiative (SBTI) is tot nu toe de meest robuuste methode voor het stellen van klimaatdoelen voor bedrijven en financiële instellingen. Het wordt snel mainstream, met tot nu toe bijna 7500 betrokken bedrijven. Het SBTi heeft al methodologieën op maat ontwikkeld voor banken en investeerders en begint er een te ontwikkelen voor verzekeraars. Het stellen van een klimaatdoelstelling via SBTi zou verplicht moeten zijn of op zijn minst sterk moeten worden aanbevolen voor Nederlandse financiële instellingen, met name om te voldoen aan hun verplichtingen om een klimaatdoelstelling te stellen op basis van wetenschappelijke gegevens onder artikel 15 CSDDD, en om hierover te rapporteren onder CSRD / ESRS.
- Het Science-Based Target Network (SBTN) ontwikkelt methodologieën voor bedrijven om wetenschappelijk onderbouwde natuurdoelen te stellen. De eerste methodologieën voor landdoelen en contextspecifieke waterdoelen zullen binnenkort beschikbaar komen, en methodologieën voor biodiversiteitsdoelen zullen volgen.

Vraag 10: Welke ideeën heeft u om ervoor te zorgen dat de informatie die financiële ondernemingen rapporteren over duurzaamheid een beter beeld geeft van de benodigde verschuiving in geldstromen?

Zie ons antwoord op vraag 1 over de noodzaak van een verhouding van 6:1 tussen duurzame energievoorziening en financiering uit fossiele brandstoffen. Een dergelijke ratio zou jaarlijks door financiële instellingen openbaar moeten worden gemaakt om te kunnen beoordelen waar zij bijdragen aan het probleem of aan de oplossing in de energiesector.

Vraag 11: In hoeverre kan een wettelijke inspanningsverplichting de bijdrage van de financiële sector aan de benodigde klimaat- en energietransitie versterken?

1. *Omnibusvoorstel in het kader van de strategie voor retailbeleggingen:*

In de huidige context met een dringende behoefte aan meer financiering voor de duurzame transitie van EU-bedrijven, is de overweldigende vraag van 65-70% van de retailbeleggers om duurzaam te beleggen een grote kans. Maar een grote meerderheid van de kleine beleggers krijgt geen geschikte duurzame producten aangeboden vanwege marktfalen zoals informatieasymmetrie. Voortbouwend op een succesvol wetgevend precedent in Frankrijk ('loi PACTE'), is het mogelijk om deze tekortkomingen te verhelpen met een gerichte wijziging in de MIFID-IDD: het terugdraaien van de 'opt-in'-optie voor duurzame fondsen.

Daarnaast hebben financiële adviseurs moeite met het implementeren van de nieuwe verplichting om hun particuliere klanten naar hun duurzaamheidsvoorkeuren te vragen, met name omdat de Commissie en de ETA's beperkte begeleiding bieden. Gedetailleerdere begeleiding, bijvoorbeeld in de vorm van een

modelvragenlijst, zou zowel rechtszekerheid voor financiële adviseurs, meer duidelijkheid voor particuliere klanten, en een gelijk speelveld zorgen voor meer homogeniteit in de interne EU-markt. Positief is dat er een solide precedent bestaat: de denktank 2° Investing Initiative coördineerde al een multistakeholderinitiatief dat een dergelijke modelvragenlijst publiceerde.

Tot slot bleek uit onderzoek dat veel financieel adviseurs geen expertise hebben op het gebied van duurzaamheid, terwijl ze klanten steeds vaker adviseren over duurzame fondsen: training is noodzakelijk.

Daarom doen we de volgende drie wetgevingsaanbevelingen:

- Maak het aanbieden van duurzame fondsen de standaardoptie voor retailbeleggers.
- Geef de Commissie de opdracht om een gedelegeerde handeling te ontwikkelen op basis van een technische regelgevingsnorm van de ETA's om financiële adviseurs te helpen bij het vragen naar duurzaamheidsvoorkeuren van hun particuliere klanten, in de vorm van een modelvragenlijst.
- Zorg voor duurzaamheidsopleidingen voor financiële adviseurs, gevalideerd door een certificaat: de Commissie heeft een voorstel gedaan dat moet worden aangescherpt.

2. SFDR:

De Europese Commissie is begonnen met een wetgevingsherziening van SFDR, met een waarschijnlijk wetgevingsvoorstel in 2025-2026. Zij zal met name de artikelen 8 en 9 herzien, die lichtgroene en donkergroene categorieën van duurzame fondsen creëren.

Geïnspireerd door het verplichte regime van de FCA dat onlangs is afgerond, stelt het WWF voor om de volgende drie categorieën duurzame fondsen onder SFDR te overwegen: (de namen van de categorieën zijn slechts voorlopig ter verduidelijking)

- Do no harm/Value-aligned fondsen (FCA: 'sustainable focus'): Deze categorie, die met name relevant is voor sommige kleine beleggers, biedt een duidelijke optie voor diegenen die de samenleving en het milieu geen schade willen berokkenen en prioriteit geven aan het vermijden van blootstelling aan controversiële industrieën, zoals fossiele brandstoffen en kernenergie. Deze categorie omvat benaderingen zoals uitsluitingen, afstemming op de taxonomie en taxonomie DNSH-criteria, en de garantie dat fondsen beleggingen in schadelijke bedrijven of sectoren vermijden. Deze categorie streeft niet expliciet naar een positief duurzaamheidseffect.
- Fondsen die bijdragen aan de duurzame transitie (FCA: 'sustainable improvers'): Deze categorie is vooral relevant voor institutionele beleggers en heeft betrekking op collectieve aandeelhoudersbenaderingen. Deze categorie bouwt voort op strategieën zoals rentmeesterschap en aandeelhoudersbetrokkenheid, met als doel de uitstoot van bedrijven waarin wordt geïnvesteerd te verminderen. Op wetenschap gebaseerde doelen en transitieplannen zijn een cruciaal element om in deze categorie te integreren. Deze categorie kan ook andere benaderingen omvatten, zoals het ontwikkelen van nieuwe of onderbezette kapitaalmarkten of het verstrekken van flexibel kapitaal (d.w.z. deze categorie moet niet uitsluitend gericht zijn op betrokkenheid). Deze categorie moet minimale uitsluitingen hebben voor activiteiten die niet tijdig kunnen worden aangepast aan

de mondiale en EU 2030 en 2050 duurzaamheidsdoelstellingen. Deze categorie vereist niet expliciet een individuele impact van een bepaalde investeerder, wat grotendeels onmogelijk te bewijzen is in collectieve benaderingen (vandaar de formulering 'bijdrage' en niet 'impact').

- Impactfondsen (FCA: 'sustainable impact'): Deze categorie richt zich op een bestaande nichemarkt waarnaar een groeiende vraag bestaat en richt zich op het stimuleren van positieve duurzaamheidseffecten, te definiëren aan de hand van drie criteria: i) intentionaliteit, ii) additionaliteit, iii) meetbaarheid. Aan deze aparte categorie worden strenge eisen gesteld: ze mag niet worden verward met de andere benaderingen. Tot nu toe hebben impactfondsen zich voornamelijk gericht op activaklassen zoals private equity, waarvoor het veel gemakkelijker wordt geacht om additionaliteit aan te tonen dan voor beursgenoteerde aandelen.

AFM heeft onlangs voorgesteld om drie categorieën van labels in te voeren: "transitie", "duurzaamheid" en "duurzaamheidsimpact". Deze lijken erg op het voorstel van de Britse FCA, en het WNF verwelkomt dergelijke aanbevelingen van de AFM. Volgens AFM "streven de meeste duurzame beleggers ernaar om duurzame impact te maken met hun beleggingen. Uit onderzoek blijkt dat consumenten het moeilijk vinden om onderscheid te maken tussen producten die impact maken versus producten die waardeverst zijn". (<https://www.afm.nl/en/sector/actueel/2023/november/position-paper-SFDR>).

Op basis van deze nieuwe categorieën duurzame fondsen onder SFDR zou de Nederlandse overheid moeten beoordelen hoe zij Nederlandse beleggers kan verplichten om een minimumaandeel van het AUM te beleggen in dergelijke duurzame fondsen.

Vraag 18: De klimaatplanverplichting op grond van de CSDDD zal gaan gelden voor een deel van de Nederlandse financiële sector, namelijk de instellingen die de hierboven genoemde drempelwaarden halen. Vindt u het wenselijk als deze verplichting voor een groter deel van de Nederlandse financiële sector zou gelden? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet? Hoe kijkt u er tegen aan als eventuele nationale wetgeving aanvullende eisen stelt bovenop aanverwante IMVO-wetgeving?

Het is wenselijk om artikel 15 van de CSDDD op meer financiële instellingen toe te passen: zie ons antwoord op vraag 2, deel "1. Op wetenschap gebaseerde doelstellingen en transitieplannen voor bedrijven".

Vraag 19: Zouden de bestaande verplichtingen met betrekking tot het betrokkenheidsbeleid scherpere vereisten moeten bevatten over klimaat effecten om de bijdrage van de financiële sector aan de klimaat- en energietransitie te versterken? Hoe zou deze verplichting er uit kunnen zien?

Aangezien beleggers een aanzienlijke invloed uitoefenen op een breed scala aan sectoren en bedrijfsactiviteiten, zien wij een unieke kans om versterkte normen voor de betrokkenheid van beleggers en aandeelhouders te ontwikkelen, zodat zij een duurzaamheidsvisie voor de langere termijn kunnen aannemen voor bedrijven waarin zij beleggen en de invoering van duurzaamheidsmaatregelen kunnen bevorderen. Momenteel heeft het huidige EU-beleid een beperkte impact op het bevorderen van consistente, sterke en vergelijkbare engagementpraktijken, wat vraagt om een herziening van de

Shareholder Rights Directive (SRD II). De openbaarmaking door beleggers van hun betrokkenheid is suboptimaal, evenals de consistentie tussen hun publieke betrokkenheid en hun stemgedrag.

Wij bevelen aan om SRD II te herzien en daarin de volgende punten op te nemen:

- Duurzaamheid verankeren in engagement, openbaarmakingen verbeteren en belemmeringen wegnemen om gezamenlijke betrokkenheid van aandeelhouders bij een breed scala aan duurzaamheidskwesties te bevorderen, onder andere via een herziening van de regels voor beloningsbeleid.
- Beleggers verplichten om hun engagementplannen te publiceren volgens een gestandaardiseerd en vergelijkbaar format dat de status van engagement monitort en erover rapporteert, het stembeleid, de motivering en de resultaten bekendmaakt, en een escalatiebeleid en sectorale verwachtingen inzake ESG-kwesties omvat.
- Eis dat beleggers stemmen tegen het management van bedrijven waarin wordt belegd die geen geloofwaardige, wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen en overgangsplannen aannemen en implementeren.
- Zorg ervoor dat toezichhouders een mandaat hebben om duurzaamheidsinitiatieven te monitoren.

Vraag 20: Zouden de bestaande verplichtingen met betrekking tot het betrokkenheidsbeleid voor meer financiële ondernemingen moeten gelden? Zo ja, welke?

Banken moeten worden verplicht actief engagement te voeren met hun grote zakelijke klanten in sectoren met een hoog klimaat- of milieurisico, hen aan te sporen zo snel mogelijk te voldoen aan de eisen voor wetenschappelijke doelstellingen en transitieplannen (zie ons antwoord op vraag 2), en uit te wisselen hoe dergelijke bedrijven sneller kunnen omschakelen. Als blijkt dat de klant niet bereid is om tijdig over te stappen, moet de contractuele relatie worden beëindigd.

Vraag 21: Ziet u mogelijke effecten van eventuele wetgeving, bijvoorbeeld op het gebied van regeldruk, uitvoerbaarheid, vestigingsklimaat? Geldt dat voor wetgeving gebaseerd op één van de drie denkrichtingen of in het algemeen? Hoe zouden deze mogelijke negatieve effecten kunnen worden ondervangen?

Standaardisatie is vereenvoudiging: het vereenvoudigt rapportagevereisten, verbetert de voorspelbaarheid en vergelijkbaarheid, verlaagt de kosten en regeldruk in de tijd en verbetert de effectiviteit en impact van gerelateerde regelgeving. Daarom moeten er waar relevant normen en/of templates worden ontwikkeld, met name voor de rapportage over wetenschappelijke doelstellingen en transitieplannen van bedrijven en of deze tijdig worden vastgesteld en geïmplementeerd.

Vraag 24: Bovenstaande consultatie is gericht op klimaat- en de energietransitie. Ziet u meerwaarde in het opnemen van andere milieudoelen, zoals bijvoorbeeld de transitie naar een circulaire economie of de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen, in deze verplichtingen of het voorstellen van gelijksoortige wetgeving omtrent andere milieudoelen? Zo ja, welke en op welke manier verwacht u dat wettelijke of alternatieve maatregelen de bijdrage van de financiële sector aan deze andere milieudoelen kan versterken?

Natuurverlies en klimaatverandering versterken elkaar en vormen existentiële risico's voor het bedrijfsleven en de financiële sector - en moeten samen worden aangepakt. We kunnen onze klimaatdoelen niet halen zonder natuurverlies aan te pakken, en andersom. De Nederlandse financiële sector heeft een grote invloed op klimaat en biodiversiteit - positief, maar ook negatief. Zij kan en moet in staat worden gesteld om meer natuurpositief te handelen. De overheid kan dit stimuleren via regelgeving, haar eigen begroting en publieke investeringsinstellingen. Toezichhouders en centrale banken kunnen dit doen door biodiversiteit te integreren in het toezichts- en monetaire beleid.

Zoals we in ons antwoord op vraag 2 aan de orde stelden, moeten verplichte doelen en transitieplannen voor bedrijven niet alleen gericht zijn op het klimaat, maar ook rekening houden met mogelijke negatieve effecten van klimaatmaatregelen op de natuur en het tegengaan van deze negatieve effecten, evenals de mogelijkheden om natuur in te zetten als oplossingen (nature based solutions). Daarnaast moeten de transitieplannen zich ook richten op natuurpositieve doelen. Dit zou bij de volgende herziening van de CSDDD moeten worden opgenomen in artikel 15 van de CSDDD.

De overheid zou zich niet alleen moeten richten op Parijs, maar zou de vereisten voor transitieplannen en monitoring ook moeten uitbreiden naar de natuur, waaronder:

- Expliciete afstemming van alle geldstromen op de GBF doelen, specifiek ook naleving van het 'do no harm'-principe om financiering die schadelijk is voor biodiversiteit uit te bannen.
- Specifieke en meetbare doelen voor 2030 en 2050 volgens een duidelijke tijdlijn, zodat kan worden gemeten of financiële instellingen in lijn met deze doelen opereren.

Zie voor meer informatie onze recente rapporten:

- [Finding our way with Nature](#): how central banks and supervisors can start acting on nature-related risks (SFL x WWF, January 2024)
- [A nature-positive Dutch financial sector](#) - The role of policy makers, supervisors and the private sector (SFL x WWF, February 2022)